ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏԻՐՈՋ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ. Տարեկան վճ. 7 ռուբ. Վեցամսյա 3 ռուբ. Երեքամսյա 1½ ռուբ. Առանձին համար 36 դրամ։ Հրատարակության ամսաթիվն ու տեղը՝ 40 թղթ. Վեցամսյա 20, Յամսյա 10, Ամբողջ տարի միասին ձեռք բերողներին՝ 50 տոկոս զեղչ։ Ընդունվում են բոլոր տեսակի գովազդներ։

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 395

Ի. ՊՈԼԻՍ, ՀՈԳԵՄԱՐՏ 11/23 1898 ՓԵՏՐՎԱՐԻ 2 ՇԱԲԱԹ 1313 11 ՇԱՐԱՆԴԱՑ 395

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՍՏՂԱԿԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓԱՍՏԱՍՏԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ
ՏԱՐԻ ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ
Un organe littéraire et politique arménien paraissant à Constantinople
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
PUZANTION
Direction-Rédaction
Bab Ali Djaddessi, No. 38.
CONSTANTINOPLE
ՊՈՒԶԱՆԴ ՓԱՇԱ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
ՏԱՐԻ ԲԱ ՏԱՕՐԵԱՅ
Ամ որ ի՛ՆԵՐՈՒԱՆ ամէն գրութիւն

ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՐՑԱԴԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ա.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔՈՂՔՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Հիմնադիր Խոզ Իսրայէլեան

Հայկ մի՛ միայն ունէր որդիս, այլ եւ դուստր մի՝ Ասղիկ անունով։ Ասղիկ ամուսնացաւ Ասորեստանի թագաւոր Սենեքերիմի հետ, եւ ունեցաւ որդի մի՝ Սենեքերիմ անունով։ Սենեքերիմ ամուսնացաւ Ասորեստանի թագաւոր Ասարհադոնի դստեր հետ, եւ ունեցաւ որդի մի՝ Ասարհադոն անունով։ Ասարհադոն ամուսնացաւ Ասորեստանի թագաւոր Սարդանապաղոսի դստեր հետ, եւ ունեցաւ որդի մի՝ Սարդանապաղոս անունով։ Սարդանապաղոս ամուսնացաւ Ասորեստանի թագաւոր Ասորեստանի դստեր հետ, եւ ունեցաւ որդի մի՝ Ասորեստան անունով։ Ասորեստան

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՀՈՂ ԳԱՒԱՌՈՒՄ

ՄԱՐՏԻՆ ՏՕՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԹԻՓԼԻՍ

Ս. Ջէյ. Ղեմալեան եւ Ս. Ղազարեան ամերիկեան ճամբորդութենէ վերադարձան Թիֆլիս։ Ս. Ջէյ. Ղեմալեան ամերիկեան ճամբորդութեան ընթացքին ունեցած է հանդիպումներ Ամերիկայի նշանաւոր հայերուն հետ։ Ան ներկայացուցած է Ամերիկայի հայութեան ամենէն ազդեցիկ շրջանակներուն

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՐԴԱՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏ

ՔԱՂԱՔԸ

Գլուխ 9

Ամբողջ գիշերը Վարդան չկարողացավ աչքերը փակել։ Ամեն անգամ, որ նա մոտենում էր քնելու, նրա աչքերի առաջ կանգնում էր Վասակի դեմքը, որ ժպտում էր նրան, ինչպես հին ժամանակ։ Վարդանը ոտքի էր թռչում, ինչպես վիրավորված առյուծը, և սկսում էր քայլել սենյակում։ Նա ուզում էր մոռանալ Վասակին, բայց չէր կարողանում։ Նրա մտքում ծագում էին հարցեր, որոնց պատասխանը նա չգիտեր։ Ինչո՞ւ Վասակը դավաճանեց։ Ինչո՞ւ նա, որ այդքան սիրում էր հայրենիքը, հանկարծ դարձավ նրա թշնամին։ Ինչո՞ւ նա, որ Վարդանի ամենամոտ ընկերն էր, հանկարծ դարձավ նրա ամենամեծ թշնամին։

Վարդանը հիշում էր իրենց մանկությունը, երբ նրանք միասին էին խաղում, միասին էին սովորում, միասին էին պատրաստվում պատերազմի։ Հիշում էր այն օրը, երբ Վասակը առաջին անգամ նետահարեց թիրախը, և Վարդանը ուրախությունից գոռաց։ Հիշում էր այն գիշերը, երբ նրանք միասին էին հսկում հայրենիքի սահմանները։ Հիշում էր այն խոստումը, որ տվել էին միմյանց։

Ո՞ւր էր գնացել այդ խոստումը։ Ո՞ւր էր գնացել այդ ամենը։ Ինչո՞ւ Վասակը դավաճանեց։ Ինչո՞ւ նա, որ այդքան սիրում էր հայրենիքը, հանկարծ դարձավ նրա թշնամին։

Վարդանը չգիտեր։ Նա չէր կարողանում հասկանալ։ Նա չէր կարողանում ներել։

Առավոտյան, երբ արևը սկսեց բարձրանալ, Վարդանը որոշեց գնալ Վասակի մոտ։ Նա որոշեց հարցնել նրան ուղիղ աչքերի մեջ, թե ինչո՞ւ նա դավաճանեց։ Նա որոշեց լսել Վասակի պատասխանը։ Նա որոշեց ներել նրան, եթե նա զղջա իր արածի համար։

Վարդանը կանչեց իր զորավար Արտակին և հրամայեց նրան մնալ քաղաքում։ Նա ասաց նրան, որ գնում է Վասակի մոտ։ Նա ասաց նրան, որ եթե ինքը երեկոյան չվերադառնա, ապա նշանակում է, որ Վասակը սպանել է իրեն։ Նա ասաց նրան, որ այդ դեպքում նա պետք է անմիջապես զորքը տանի Վասակի դեմ և պատերազմի նրա հետ։

Արտակը զարմացավ այդ հրամանից։ Նա չէր հասկանում, թե ինչո՞ւ Վարդանը գնում է Վասակի մոտ, եթե նա գիտի, որ Վասակը դավաճան է։ Նա չէր հասկանում, թե ինչո՞ւ Վարդանը ուզում է խոսել Վասակի հետ, եթե նա գիտի, որ Վասակը թշնամի է։ Նա չէր հասկանում, թե ինչո՞ւ Վարդանը ուզում է ներել Վասակին, եթե նա գիտի, որ Վասակը չի զղջում։

Բայց Արտակը չհամարձակվեց հարցնել Վարդանին։ Նա գիտեր, որ Վարդանը սովորություն չունի բացատրելու իր արարքները։ Նա գիտեր, որ Վարդանը սովորություն ունի միայն հրամայելու։ Եվ Արտակը խոնարհեցրեց գլուխը և ասաց.

— Լսում եմ և կատարում, տեր։

Վարդանը հագավ իր զրահը, վերցրեց իր նետերը և նժույգ հեծավ։ Նա ուզում էր գնալ միայնակ, բայց Արտակը չհամաձայնեց։ Նա ասաց, որ չի կարող թույլ տալ, որ Վարդանը միայնակ գնա Վասակի մոտ, որովհետև Վասակը կարող է նենգություն անել։ Նա ասաց, որ ինքը պետք է գնա Վարդանի հետ, որպեսզի պաշտպանի նրան։

Վարդանը ժպտաց և ասաց.

— Լավ, Արտակ, գնանք։

Եվ նրանք նժույգ հեծան և դուրս եկան քաղաքից։

Նրանք գնում էին լեռնային ճանապարհով։ Ճանապարհը նեղ էր և քարքարոտ։ Ձիերը դժվարությամբ էին բարձրանում։ Վարդանը նայում էր շրջապատի լեռներին և հիշում էր, թե ինչպես իրենք միասին անցել էին այդ ճանապարհով։ Հիշում էր, թե ինչպես Վասակը ուրախությունից գոռում էր, երբ նրանք հասնում էին լեռան գագաթին։ Հիշում էր, թե ինչպես Վասակը ծիծաղում էր, երբ նրանք իջնում էին ձորը։

Ամեն ինչ հիշեցնում էր Վարդանին Վասակի մասին։ Ամեն ինչ հիշեցնում էր նրան այն ժամանակները, երբ նրանք միասին էին։ Ամեն ինչ հիշեցնում էր նրան այն ժամանակները, երբ Վասակը դեռ դավաճան չէր։

Վարդանը ուզում էր մոռանալ Վասակին, բայց չէր կարողանում։ Նա ուզում էր ատել Վասակին, բայց չէր կարողանում։ Նա ուզում էր պատերազմել Վասակի հետ, բայց չէր կարողանում։

Նրանք հասան լեռան գագաթին։ Այստեղ նրանք կանգ առան և նայեցին շրջապատին։ Նրանց առջև տարածվում էր հովիտը, որի միջով հոսում էր գետը։ Գետի ափին կանգնած էր Վասակի բանակը։ Վարդանը տեսավ Վասակի վրանը և նրա առջև կանգնած Վասակին։

Վասակը նույնպես տեսավ Վարդանին և նրա ուղեկցին։ Նա հրամայեց իր զորքերին պատրաստվել մարտի։ Նա կարծում էր, որ Վարդանը եկել է պատերազմելու։

Վարդանը նայեց Արտակին և ասաց.

— Տես, Արտակ, Վասակը կարծում է, որ մենք եկել ենք պատերազմելու։

Արտակը պատասխանեց.

— Այո, տեր, նա այդպես է կարծում։

Վարդանը ժպտաց և ասաց.

— Ուրեմն ցույց տանք նրան, որ նա սխալվում է։

Եվ նա նշան արեց իր զորքերին, որ նրանք էլ պատրաստվեն մարտի։

Վարդանի զորքերը սկսեցին իջնել լեռան ստորոտը։ Նրանք իջնում էին դանդաղ, զգուշությամբ, որպեսզի թշնամին չկարողանա հարձակվել նրանց վրա։ Նրանք իջնում էին այնպես, ինչպես իջնում է առյուծը, որ պատրաստվում է հարձակվել իր որսի վրա։

Վասակը տեսավ Վարդանի զորքերի իջնելը և հրամայեց իր զորքերին նահանջել։ Նա չէր ուզում պատերազմել Վարդանի հետ։ Նա չէր ուզում կռվել իր նախկին ընկերոջ դեմ։ Նա չէր ուզում սպանել Վարդանին։

Վասակի զորքերը սկսեցին նահանջել դեպի գետը։ Նրանք անցան գետը և կանգնեցին գետի մյուս ափին։ Նրանք կանգնեցին այնտեղ, որ Վարդանը չկարողանա հարձակվել նրանց վրա։

Վարդանը տեսավ, որ Վասակի զորքերը նահանջում են, և հրամայեց իր զորքերին կանգ առնել։ Նա չէր ուզում հետապնդել Վասակին։ Նա չէր ուզում սպանել Վասակին։

Վասակը նայեց Վարդանին և հրամայեց իր զորքերին կանգ առնել։ Նա չէր ուզում սպանել Վարդանին։

Վարդանի զորքերը կանգնեցին գետի մյուս ափին։ Նրանք կանգնեցին այնտեղ, որ Վասակը չկարողանա հարձակվել նրանց վրա։ Նրանք կանգնեցին այնտեղ, որ Վասակը չկարողանա սպանել Վարդան